

Drottning Blankas Gymnasieskola AB

torbjorn.jansson@academedia.se

Rektor vid Drottning Blankas Gymnasieskola Borås

marie.andersson@dbgy.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Drottning Blankas Gymnasieskola
Borås
med huvudman Drottning Blankas Gymnasie-
skola AB

Tillsyn i Drottning Blankas Gymnasieskola Borås

Skolinspektionen genomför tillsyn av huvudman Drottning Blankas Gymnasieskola AB under hösten 2014.

Drottning Blankas Gymnasieskola Borås besöktes av Skolinspektionen den 9 och 10 oktober 2014.

Fakta om skolenheten

Drottning Blankas Gymnasieskola Borås, med 99 elever, har sin verksamhet förlagd till en centralt belägen fastighet på Stora Brogatan i Borås. Skolan leds av en rektor som till stöd i sitt ledningsarbete också har en biträdande rektor på del av tjänst. Den biträdande rektorn arbetar också som undervisande lärare i skolan.

Skolinspektionen förklarade genom beslut (dnr 37–2010:3329) den 3 juni 2010 att den fristående skolan Drottning Blankas Gymnasieskola Borås har rätt till bidrag för utbildningarna ekonomiprogrammet inriktning ekonomi, samhällsvetenskapsprogrammet inriktning beteendevetenskap, vård- och omsorgsprogrammet samt hantverksprogrammet inriktning övriga hantverk. Vidare godkände Skolinspektionen Drottning Blankas Gymnasieskola AB som huvudman för gymnasieskola i Borås kommun genom beslut (dnr 33–2014:1026) den 19 september 2014. Godkännandet avsåg utbildning på det nationella hantverksprogrammet med inriktningen frisör vid Drottning Blankas Gymnasieskola Borås. I samband med denna regelbundna tillsyn i oktober 2014 konstaterar Skolinspektionen att Drottning Blankas Gymnasieskola Borås inte anordnar utbildning på Ekonomiprogrammet inriktning Ekonomi.

Huvudman för Drottning Blankas Gymnasieskola Borås är Drottning Blankas Gymnasieskola AB med organisationsnummer 556566–8794.

Verksamheten vid den fristående skolan Drottning Blankas Gymnasieskola Borås startade i augusti 2011. Skolan erbjuder idag utbildning på: hantverksprogrammet med inriktningarna övriga hantverk yrkesutgång hår- och make-upstylist samt inriktningen frisör, vård- och omsorgsprogrammet med profilerna SPA och hälsa samt Räddningstjänst och samhällsvetenskapsprogrammet med inriktning beteendevetenskap. Utöver detta bedrivs utbildning på introduktionsprogrammet programinriktat individuellt val (IMPRO) med inriktning mot ovanstående yrkesprogram. Ungefär hälften av eleverna är folkbokförda i Borås kommun, övriga elever kommer från angränsande kommuner.

Kunskapsresultat

Skolverkets nationella statistik visar att den genomsnittliga betygspoängen för samtliga elever som avslutade sin utbildning på Drottning Blankas Gymnasieskola Borås våren 2013 var 14,6.

Genomsnittlig betygspoäng för hantverksprogrammet var samma år 14,6 och för omvårdnadsprogrammet 14,5.

Andel elever på hantverksprogrammet som år 2013 nått minst betyget Godkänt var i kurserna Eng A: 100 procent, IdH A: 100 procent, Ma A: 100 procent, Na A: 100 procent, Re A: 100 procent, Sam A: 100 procent, SvA: 100 procent samt SvB: 100 procent.

Andelen elever i procent på omvårdnadsprogrammet som år 2013 nått minst betyget Godkänt var i kurserna Eng A: 100 procent, IdH A: 93,3 procent, Ma A: 100 procent, Na A: 100 procent, Re A: 100 procent, Sam A: 100 procent, SvA: 100 procent samt SvB: 100 procent.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn av Drottning Blankas Gymnasieskola Borås visar på flera allvarliga brister inom ett antal av de områden som omfattas av den regelbundna tillsynen.

Skolan har uppenbara svårigheter att rekrytera och behålla behöriga lärare vilket torde bero på att tjänsteunderlaget är för litet för att locka behöriga sökanden och behålla behöriga lärare. Frekventa lärarbyten har sannolikt bidragit till bristerna i verksamheten. Flera av lärartjänsterna är deltidstjänster på 50 procent av heltid eller mindre. Även tjänsterna inom elevhälsan är deltidstjänster med mycket låga tjänstgöringsgrader. Skolinspektionen konstaterar att ett flertal av skolans elever är i behov av särskilt stöd, men deras behov har inte utretts eller åtgärdats vilket kan vara en konsekvens av brister i kontinuitet och resurstillgång.

Skolinspektionen konstaterar att alla veckans tre undervisningstimmar i moderna språk är schemalagda till ett och samma tillfälle i veckan. Skälet härtill är, enligt rektor, att lärarna i franska och spanska har sin huvudsakliga tjänstgöring förlagd till andra skolor under veckans övriga dagar. Intervjuade lärare och rektor menar att detta är en språkdidaktiskt olämplig lösning och elever uttrycker missnöje, men eftersom lärarna i franska och spanska endast undervisar dessa timmar på skolan, tvingas man koncentrera undervisningen till en halvdag i veckan. Skolinspektionen konstaterar också att eleverna saknar tillgång till skolbibliotek.

Skolverkets nationella statistik visar att Drottning Blankas Gymnasieskola Borås hade relativt höga genomsnittliga betygspoäng år 2013 och stor andel elever med minst godkända betyg på ett antal kurser. Dock bör dessa resultat ses i ljuset av skolans betygssättning, där elever som inte fått ett godkänt kursbetyg tillåts göra kompletteringar istället för en provning på hela kursen. De individuella studieplaner, som Skolinspektionen tagit del av, visar att flera elever har betyget F i flera av de kurser som redovisas som godkända i den nationella statistiken. I samband med intervjuer framkommer att dessa F, efter det att betyg satts, har ändrats till E när eleverna kompletterat de uppgifter som tidigare varit underkända.

Drottning Blankas Gymnasieskola Borås har i marknadsföringssyfte valt att benämna sina utbildningar på ett sätt som elever uttrycker har bidragit till att de känt sig lurade, främst gäller detta den profilering som skolan kallat Räddningstjänst, numera Räddningsmedicin inom Vård och Omsorgsprogrammet. Elever har i intervjuer framfört att de förväntat sig en utbildning som åtminstone erbjuder arbetsplatsförlagt lärande, APL, inom de områden som profilen antyder, vilket inte blivit fallet. Skolinspektionen vill påpeka vikten av att huvudmannen i sin marknadsföring på ett allsidigt och korrekt sätt anger vilka nationella program och vilka nationella inriktningar som erbjuds.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmannen behöver åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Drottning Blankas Gymnasieskola AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 27 februari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Drottning Blankas Gymnasieskola AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Särskilt stöd ska ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.
- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Vid utredningen ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt.

- Åtgärdsprogram ska beslutas av rektor och där ska anges vilka behoven är, hur de ska tillgodoses, när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Motivering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektor. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Elever, som Skolinspektionen intervjuar i samband med tillsynen, berättar att skolan erbjuder extra stödtimmar i svenska, matte och engelska. Dessa stödtimmar är även öppna för de elever som önskar nå längre i sin kunskapsutveckling. Om elever behöver stöd i andra ämnen får de be läraryn om hjälp med anpassningar, enligt eleverna. Intervjuade lärare uppger att de inte alltid har tid att förbereda lektioner och göra extra anpassningar efter elevernas behov inom ramen för den ordinarie undervisningen. De har mycket undervisning vilket bidrar till att de inte alltid hinner med för- och efterarbete såsom de skulle önska. Rektor bekräftar att skolan anordnar stöd i form av stödtimmar i engelska, matematik och svenska en timma per ämne och vecka utanför det ordinarie schemat. Stödet vid dessa tillfällen ges av respektive ämneslärare och riktar sig bland annat till elever som inte erhållit ett godkänt betyg i en gymnasiekurs eller som saknar godkänt betyg i något av grundskoleämnena matematik eller engelska, det vill säga elever på programinriktat individuellt val (IMPRO). Enligt rektor kan elever också få stöd av specialpedagogen, men då handlar det mer om motivationsskapande samtal. Skolan har ingen elev som behöver stöd i något annat ämne än engelska, svenska och matematik, enligt rektor.

IMPRO-elever erbjuds, enligt intervjuade lärare, en extra stödtimme i matematik eller engelska i veckan med uttalad ambition att de ska uppnå behörighet i

grundskoleämnet under sitt första år på utbildningen. Dessa elever följer också i regel undervisningen i gymnasiekursen parallellt med att de läser grundskoleämnet. Av individuella studieplaner, som Skolinspektionen tagit del av, framgår dock att elever som läser IMPRO förväntas läsa grundskolans ämnen under flera årskurser.

Enligt intervjuade lärare och rektor har alla elever, som läser IMPRO, åtgärdsprogram. I elevintervju framkommer dock att dessa elever inte alltid känner till att de har åtgärdsprogram. Elevhälsans företrädare uttrycker att ingen i elevhälsan varit involverad i stödet till de elever som läser IMPRO eller i upprättandet av åtgärdsprogram för dessa elever. Det är biträdande rektor som är ansvarig för stödet till dessa elever, enligt elevhälsans företrädare. Av åtgärdsprogram daterade under hösten 2014, som Skolinspektionen tagit del av, framgår inte behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår inte heller när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Av utredningen framgår att särskilt stöd inte ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Alla elever som läser programinriktat individuellt val, IMPRO, har åtgärdsprogram vilket innebär att skolan bedömt att eleverna är i behov av särskilt stöd. Åtgärdsprogrammen har dock inte föregåtts av utredningar och samråd har inte heller skett med elevhälsan. Skolinspektionen vill påpeka att elevhälsan enligt skollagen består av skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator och att samråd ska ske med elevhälsan vid utredningar, utom i de fall det är uppenbart obehövligt. Utredningen visar att elever på IMPRO, som saknar behörighet i grundskolans ämne matematik, inte ges särskilt stöd. Det stöd som ges, i form av extra stödtimmar en timma per ämne och vecka utanför det ordinarie schemat och som riktar sig bland annat till elever som inte erhållit ett godkänt betyg i en gymnasiekurs eller som saknar godkänt betyg i något av grundskoleämnena matematik eller engelska, är inte utformat utifrån varje elevs behov och är inte att betrakta som särskilt stöd i skollagens mening. Utredningen visar också att elever som fått betyget F i gymnasiekurser inte ges de extra anpassningar eller särskilt stöd de behöver och kan ha rätt till, eftersom alla får samma form av stöd i form av så kallade stödtimmar i engelska, matematik och svenska. Av åtgärdsprogrammen framgår inte vilka behoven är, hur de ska tillgodoses eller när de ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Drottning Blankas Gymnasieskola AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Betyg ska sättas på varje avslutad kurs och efter genomfört gymnasiearbete. Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Läraren ska enligt läroplanen vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för varje kurs och utifrån dessa allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper. Av gymnasieförordningen framgår det vidare att en elev i gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning vid den egna skolenheten i alla kurser och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan, om eleven inte tidigare har fått betyg på kursen eller gymnasiearbetet eller om eleven har fått betyget F.

I samband med tillsynen tar Skolinspektionen del av skolans betygskataloger. I betygskatalogerna finns inga noteringar om ändringar eller rättelser av några betyg, det finns endast en (1) notering om att betyg satts efter prövning. Däremot finns ett antal betygskataloger med noteringar om enskilda elevers betyg i enskilda kurser. Dessa har upprättats några månader efter det att elever som fått betyget F på en avslutad kurs, efter komplettering av en eller flera uppgifter, erhållit ett godkänt betyg. I flera fall har kompletteringar skett flera månader efter det att respektive kurs avslutats. Av intervjuer och samtal med elever, lärare och rektor framgår att eleverna ges möjlighet att lämna in uppgifter som kvarstår efter det att en kurs avslutats och betyget F satts för att på så sätt få ett godkänt betyg. Rektor beskriver att dessa elever får en plan för hur de ska klara de kunskapskrav som fattas i kurserna. Lärarna stämmer av hela kursen och testar succesivt av de moment som fattas. Eleverna betar av ett moment i taget, men de läser inte om kursen. När en elev efter kompletteringar har klarat en kurs skrivs det nya betyget ut och dokumenteras i en betygskatalog. Rektor uttrycker att hon är osäker på när detta görs.

Intervjuade elever beskriver att de får komplettera delar av kurser på sin lediga tid. Eleverna säger att de har en planering för när de ska komplettera olika delar av kursen, men säger också att det inte finns något tillfälle för prövning. Elever beskriver att de som fått F inskrivet i sin individuella studieplan fått detta ändrat till ett E, så snart de blivit klara med kursens samtliga moment.

Utredningen visar att betygssättningen på Drottning Blankas Gymnasieskola Borås inte sker i enlighet med författningarna. En elev som fått betyget F på en kurs i gymnasieskolan har rätt att genomgå provning för att få ett godkänt betyg på kursen. Komplettering av viss uppgift i en kurs är inte lika med en provning. Provnings ska ske på hela kursen (se Skolinspektionens beslut 44 - 2011: 3546). Även om det av författningarna framgår att läraren vid betygssättning ska utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven innebär inte det att eleven ska ges möjlighet att komplettera delar av en kurs som är avslutad. Betyg i en kurs ska sättas när undervisningstiden upphör och betygssättningen ska ske i anslutning till den tidpunkten. Efter att betyget F satts är det, i sådana fall som de aktuella, provning som ska användas om betyget ska ändras. Mot bakgrund av det likvärdighetskrav som ställs på den svenska gymnasieskolan måste rektor fortsättningsvis tillse att samtliga provningar genomförs på hela kursen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 14, 16 och 21 §§ skollagen

15 kap. 22 och 28 § skollagen

8 kap. 24 § gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Erbjudande av utbildning**Bedömning**

Drottning Blankas Gymnasieskola AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala samt specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Vidare ska elevhälsan också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

På Drottning Blankas Gymnasieskola Borås består elevhälsan, enligt rektor, av en kuratorstjänst på 20 procent av heltid, en skolskötersketjänst på 15 procent av heltid och en specialpedagogtjänst på 35 procent av heltid. Vidare har skolan tillgång till skolläkare och skolpsykolog några timmar per termin eller efter behov. Kuratorn, skolsköterskan och specialpedagogen finns på skolan varje

onsdag förmiddag, därför har man förlagt regelbundna EHT-möten till varannan onsdag. Specialpedagogen finns på skolan ytterligare en dag i veckan.

Det framgår av intervjuer och elevenkäter att elevhälsans arbete framförallt har individfokus och att man koncentrerar insatserna på att stödja eller utreda situationen för enskilda elever. I den enkätstudie, som Skolinspektionen genomfört inför tillsynen, ges den fråga som rör det förebyggande och främjande arbetet låga indexvärden av eleverna. Det enskilda påståendet "Elevhälsogruppen i min skola frågar oss elever om hur vi upplever vår skol- och livssituation (exempelvis genom samtal med oss eller genom enkät/frågeformulär)" ges indexvärdet 2,3 på en tiogradig skala. I intervjuer framkommer också att eleverna inte känner till namnen på dem som ingår i elevhälsoteamet.

Enligt intervjuade lärare hjälper elevhälsan till med enskilda elevärenden. De gör också överlämningar och beskriver för lärarna vad enskilda elever har för bekymmer. Elevhälsoteamet har höga ambitioner, enligt lärarna, men de har inte tid. En halv dag i veckan räcker inte för att utföra de uppgifter som åligger elevhälsan.

Kurator och specialpedagog kan i intervju inte ge några exempel på förebyggande och hälsofrämjande arbete som de och de andra kompetenserna inom elevhälsan utfört. Kuratorn uttrycker att hon framförallt arbetar med akuta ärenden och enskilda elevers behov och att det därför är svårt att få tiden att räckta till att arbeta förebyggande. Nästan all kurators tid går åt till elevmöten. Detta speciellt eftersom hon endast varit på plats en gång i veckan. Enligt kuratorn och specialpedagogen räcker inte heller skolsköterskans tid till för förebyggande arbete, hon skulle behöva vara ute i klasserna, men tid för detta saknas. Skolsköterskan har mottagning och hälsosamtal och sitter med i "elevvårdskonferenser". Eftersom tjänsterna är små ryms inte det förebyggande arbetet i den anslagna tiden. Den höga omsättningen på lärare har också försvårat det förebyggande arbetet, enligt elevhälsans personal.

Varken elever eller elevhälsopersonal har varit delaktiga i arbetet med planen mot kränkande behandling, trots att det funnits sådana ambitioner, enligt elevhälsan.

Utredningen visar att elevhälsan vid Drottning Blankas Gymnasieskola Borås inte arbetar tillräckligt med hälsofrämjande och förebyggande insatser. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Drottning Blankas Gymnasieskola AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- De nationella program som erbjuds ska vara i överensstämmelse med författningarnas krav.
- Utbildningens innehåll på programinriktat individuellt val ska överensstämma med författningarnas krav.
- Eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek.

Motivering

Utbildningens organisering

Enligt skollagen ska det för varje ämne finnas en ämnesplan. Utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser. I ämnet svenska finns bland annat kurserna svenska 1, svenska 2 och svenska 3. Av ämnesplanen framgår att kursen svenska 3 bygger på kursen svenska 2.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av elevscheman av vilka det framgår att eleverna på hantverksprogrammet, hår- och makeupstylist läser kurserna svenska 2 och svenska 3 parallellt, under samma termin. I elevintervjuer berättar elever att de läser kurserna parallellt för att hinna med att skaffa sig högskolebehörighet. Rektor bekräftar att skolan lagt ut dessa kurser i svenska parallellt av schematekniska skäl. Kurserna löper helt parallellt och börjar och slutar vid samma tillfälle.

Utredningen visar att eleverna på hantverksprogrammet, hår- och makeupstylist läser kurserna svenska 2 och svenska 3 parallellt vilket inte är förenligt med författningarna. En kurs som bygger på en annan kurs förutsätter att eleven har läst den tidigare kursen. Det finns dock inget formellt krav på att eleven måste ha ett godkänt betyg i den tidigare kursen för att kunna gå vidare till nästa och få ett betyg i den. Tanken är att eleven ska läsa två kurser som bygger på varandra i den angivna ordningen, men viss överlappning mellan kurserna kan förekomma. Avsikten är dock inte att kurser som bygger på varandra ska löpa helt parallellt och börja och sluta vid samma tillfälle. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Utbildningen på programinriktat individuellt val

Av skollagen framgår att syftet med utbildningen på programinriktat individuellt val är att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett nationellt yr-

kesprogram och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet. Skollagen anger att utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Planen ska enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 805) innehålla utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Av förarbetena (prop. 2009/10 s. 437) framgår vidare att även om vissa elever kan behöva läsa på programinriktat individuellt val under en längre tid än ett år ska utgångspunkten vara att förkunskapskraven och det särskilda stödet som varje elev har rätt att få för att nå målen ska möjliggöra för elever inom programinriktat individuellt val att bli behöriga inom högst ett år. Av läroplanen framgår att rektor har ett särskilt ansvar för att utbildningen organiseras så att den så långt som möjligt anpassas efter elevernas önskemål och val av kurser och att återvändsgränder i studiegången undviks.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen tagit del av individuella studieplaner från skolans introduktionsprogram, programinriktat individuellt val (IMPRO). Av dessa studieplaner framgår att det finns elever som, trots att de gått flera år på utbildningen, fortfarande inte erhållit godkända grundskolebetyg och därmed kunnat antas på det nationella programmet. Vissa elever går sitt tredje år på IMPRO, vilket bekräftas av rektor. Rektor beskriver att de elever som antas till IMPRO läser gymnasiekurserna på samma sätt som eleverna som antagits till det nationella programmet och att de erbjuds viss undervisning i grundskoleämnet. I huvudmannens "Utbildningsplan för Programinriktat individuellt val (IMPRO) står det att "Målet för en elev som går programinriktat individuellt val på DBGY Borås är att denne ska bli behörig för antagning till Vård- och omsorgsprogrammet eller Hantverksprogrammet inom ett läsår. Utbildningen kan också pågå längre än ett år". Rektor uttrycker att skolan låter eleverna följa utbildningen på ordinarie program och läsa gymnasiekursen med klasskamraterna parallellt med grundskoleämnet, vilket sker på ett eget pass en gång i veckan. Utöver detta har de tillgång till mattestugan en gång i veckan. Av utbildningsplanen framgår att "eleven har en extra lektion i matematik på måndagar kl. 14 – 15. På detta pass ska eleven ha individuell handledning och fokusera på de kunskapskrav eleven inte uppnått i årskurs 9." Vid elevintervjuer framkommer dock att den individuella handledningen ofta uteblir, eftersom den ges av en lärare som parallellt undervisar en annan grupp i en angränsande lokal.

Utredningen visar att utbildningen för eleverna på programinriktat individuellt val (IMPRO) inte utformas på ett sådant sätt att eleverna så snabbt som möjligt når behörighet och kan antas till det aktuella nationella programmet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Skolbibliotek

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Av förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s. 203-204 och s. 284) framgår att det med skolbibliotek avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Regeringen ansåg att skolbiblioteken spelar en så viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material för utbildningen att det är motiverat med en egen bestämmelse i skollagen. I läroplanen anges att rektor har ett särskilt ansvar för att utbildningen utformas så att eleverna, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning bl.a. biblioteket.

Det finns på skolan ett rum med en mindre samling faktaböcker och skönlitteratur samt två stationära datorer. Skolan har köpt in vad man kallar ett "gymnasiepaket" som innehåller de böcker som enligt rektor i huvudsak tillgodoser utbildningens behov. Skolans biträdande rektor har ett särskilt ansvar för bokinköp och för registrering av boklån. Hon finns tillgänglig i biblioteket en timma under onsdagar och fredagar. Lärare har lämnat önskemål om bokinköp till biblioteket. Det finns inte mycket böcker i dagsläget i biblioteket, enligt lärarna. Vid intervjuer med lärare och rektor framkommer att det finns ett bibliotek under uppbyggnad i skolan, men tillgången på material utifrån skolans behov är ännu inte tillgodosett och biblioteket används inte heller i skolans pedagogiska verksamhet. När det uppstår behov av litteratur som inte finns i skolans bibliotek, får eleverna uppsöka stadsbiblioteket. Lärare uttrycker att de använder sig av stadsbiblioteket i undervisningen, men huvudmannen har inte tecknat något avtal för samverkan med stadsbiblioteket i Borås. Några elever uppger i intervju att de inte vet om det finns något bibliotek på skolan. Andra elever uttrycker att de kanske ska börja använda biblioteket mera, men de uttrycker samtidigt att det finns alldeles för få böcker för att det ska kunna vara ett bibliotek. Lärarna brukar hänvisa till stadsbiblioteket i stället, säger eleverna. Några elever säger att de aldrig varit med om att lärarna hänvisat till skolbiblioteket.

Utredningen visar att eleverna på Drottning Blankas Gymnasium Borås inte har tillgång till ett skolbibliotek som till alla delar uppfyller författningarnas krav om att vara en gemensam ordnad resurs av medier och information som ingår i skolans pedagogiska verksamhet. Skolbiblioteket bör vara beläget så att det praktiskt går att använda i undervisningen, antingen i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det kan röra sig om att en skola och ett folkbibliotek med lokaler i direkt anslutning till varandra har ett samarbete som innebär att alla krav på ett skolbiblioteks funktion är uppfyllda. Eleverna

på Drottning Blankas Gymnasieskola Borås har inte tillgång till ett bibliotek som fyller funktionen som skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

16 kap. 21 och 23 §§ skollagen

17 kap. 3 § skollagen, 6 kap. 4 § gymnasieförordningen

Förordningen om ämnesplaner för de gymnasiegemensamma ämnena
(SKOLFS 2010:261)

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråden Frida Eek och Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Gerhard Eriksson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.